

Osteoporoza

Poštovani kolegice i kolege,

u ovom broju MEDICUS-a predstavljamo stručne novosti i suvremene znanstvene spoznaje iz područja osteoporoze.

Osteoporoza je bolest koja je poznata pod tim imenom već dvije stotine godina, no tek unazad tridesetak godina došlo je do standardizacije dijagnostičkih metoda te do značajnih pomaka u farmakoterapiji ove bolesti, što je omogućilo i bolje prepoznavanje problema te bolje prilagođenu i efikasniju terapiju. Dugo je vremena ova bolest bila marginalizirana iako je ona jedan od iznimno čestih uzroka invaliditeta, pogotovo u starijoj populaciji. Svakako ne treba smetnuti s uma da su frakture povezane s osteoporozom razmjerno često povezane i sa smrtnim ishodima, usprkos napretku u njihovom zbrinjavanju. Primjerice, frakture proksimalnog dijela bedrene kosti su u godinama koje su prethodile pandemiji COVID-19 bile među 10 vodećih uzroka smrtnih ishoda u hrvatskoj populaciji.

Učestalost osteoporoze se u Hrvatskoj procjenjuje na oko 5,6 % ukupne populacije, po čemu se naša zemlja značajnije ne razlikuje od europskog susjedstva. Mahom se ovdje radi o starijim osobama sa specifičnim potrebama i problemima, kojima osteoporoza sa svojim posljedicama i njihovim mukotrpnim i dugotrajnim liječenjem može dramatično promijeniti dotadašnji život, te ih pritom isključiti iz uobičajenog života, limitirati njihove svakodnevne aktivnosti i smanjiti njihov doprinos društvu. Takvi pacijenti nerijetko postaju trajno ovisni o barem nekom obliku pomoći drugih osoba ili su smješteni u ustanovama, što predstavlja značajan teret za njih, ali i za njihovu obitelj.

Zbog svega navedenog kao potreba se nameće pravovremeno prepoznavanje bolesnika s osteoporozom te njihovo adekvatno liječenje s posebnim fokusom na primarnu i sekundarnu prevenciju fraktura. Značajne mjere usmjerene

prema tom cilju uključuju podizanje svijesti o osteoporozi u cjelokupnom pučanstvu, edukaciju osoba s rizikom za osteoporozu i s njom povezanih fraktura, kao i obitelji, udruga za podršku, stručnjaka za osteoporozu, te osoba koje osmišljavaju i provode zdravstvene politike.

U ovom broju MEDICUS-a kroz cijeli niz radova poznatih i prepoznatih stručnjaka iz različitih područja medicine prikazali smo različite aspekte osteoporoze. Teme obrađene u ovom broju sežu od epidemioloških podataka koje podcrtavaju raširenost ove bolesti i ozbiljnost problema, preko patofiziologije koja još uvijek nije do kraja razjašnjena, pa sve do kliničkih izazova sagledanih iz kuta endokrinologa, fizijatarata, reumatologa, imunologa, specijalista nuklearne medicine, kliničkog farmakologa, interventnog radiologa, ortopeda i doktora dentalne medicine. U sklopu prevencije poseban je naglasak dat na sekundarnu prevenciju kroz program „servisa povezanog s prijelomom“. Na taj se način kroz multidisciplinarni pristup može integrirati redovna skrb o pacijentima s najvišim rizikom za sljedeću frakturu, čime se smanjuju morbiditet, mortalitet i sveukupni izdatci. Također, kao zasebni problemi obrađeni su i adherencija na farmakoterapiju, te neke nuspojave na lijekove, uz poseban komentar iz rakursa doktora dentalne medicine, kao i inovativne terapije, kojima bi se mogli više koristiti u budućnosti. Kako je u medicini često potrebno sagledati i aktualna ograničenja, posebno je obrađen problem propuštenih prilika u prevenciji i liječenju ove bolesti.

Vjerujemo da će ovaj broj MEDICUS-a s aktualnim i atraktivnim „up-to-date“ prikazom tema iz područja osteoporoze biti od koristi vama liječnicima u svakodnevnom radu.

S poštovanjem,
prof. dr. sc. Simeon Grazio
doc. dr. sc. Velimir Altabas